

Wat eten de wormen zoal?

1. Het is belangrijk te streven naar een evenwicht tussen groen en bruin materiaal.

 Groen materiaal: zacht, waterrijk en gemakkelijk verteerbaar
b.v. keukenafval

 Bruin materiaal: stevig, meestal droog en verteert trager
b.v. stro, korte takjes snoeihout, ...

2. Werk vooral op basis **van je eigen ervaring!**

 Wel	 Niet
Niet gekookt groente- en fruitafval	Vlees- en visresten
Thee en koffiedik met zakjes	Bereide etensresten, brood, gebak, zuivelproducten en deegwaren.
Geplette eierschalen	Grasmaaisel, harde takken en onkruid.
Verwelkte bloemen, de stengels in stukken geknipt	Mest van honden en katten
Wees zuinig met prei, uit en citrusvruchten.	Vettig materiaal zoals olie en saus

Vragen, opmerkingen of problemen?

Hiervoor kun je terecht bij MIROM Roeselare, Goedele Osaer, 051/26 03 10 of bij de gemeentelijke milieudienst of bij een compostmeester. Hun namen en coördinaten bekom je ook via MIROM Roeselare.

HANDLEIDING

STAPELBARE WORMENBAKKEN

Waarom een wormenbak?

Proficiat, je hebt besloten om een steentje bij te dragen tot het milieu en om voortaan jouw keukenafval door wormen te laten oppeuzelen en te laten verwerken tot compost.

Een wormenbak is klein en is daarom enkel aangewezen voor kleine gezinnen zonder tuin. Bovendien vraagt een wormenbak wat extra zorg. Maar hieronder lees je er meer over.

Waar plaats je de wormenbak?

Een wormenbak kun je zowel binnen als buiten plaatsen. Buiten zoek je een goed beschutte plaats. De **wormenbak moet beschermd zijn tegen vorst, wind en zon**. (Bij temperaturen boven de 30° C of onder de 10°C kunnen wormen sterven.). Je kan kiezen voor een plek op een beschut terras, onder een afdak of gewoon in de tuin onder een struik. Bij vrieskou kun je de bak beschermen met een oud tapijs of noppenplastic. Wormen zijn meestal actief tussen 15 en 25° C. Binnen is een gelijkmatige temperatuur van 18°C ideaal. Er staan goed werkende wormenbakken in garages, kelders, traphallen, berghokken en zelfs in keukens.

Enkele aandachtspunten:

- Zorg ervoor dat de beestjes het naar hun zin hebben zodat ze zich ongehinderd kunnen voeden, compost produceren en voortplanten.
- De meest voorkomende fout is het overvoederen van de wormen. Geef hen niet te veel in een keer. Controleer hoeveel en wat je wormen eten.
- De compost kun je tot 1 of 2 x/jaar oogsten. Laat het wat opdrogen voor je het gebruikt.
- Verklein je keukenafval tot circa 5cm.
- Fruitvliegjes komen vaak voor in de zomer en zijn niet te vermijden. Ze worden vooral aangetrokken door overrijp fruit. Je kunt het materiaal afdekken met een vochtige doek of met een laagje houtschaafsel. De vliegen kun je b.v. vangen door een potje bier, wijn of azijn in de bak te plaatsen.

Hoe start je op ?

1. De onderste bak dient om het percolaat (vocht) dat vrijkomt uit het keukenafval op te vangen. Het bijgeleverde **kraantje** vergemakkelijkt het oogsten van het **percolaat**. Monteer dus eerst je kraantje met b.v. zuurvrije siliconen (wormen houden niet van de zure geur die nog maandenlang kan blijven hangen). Test met wat water de dichting van het kraantje. Zo voorkom je dat het percolaat er achteraf uitsijpelt.
2. De onderste bak met kraantje plaats je best op een **verhoog** zodat je onder het kraantje nog een opvangreceptiënt kunt plaatsen.
3. Daarbovenop plaats je **2 stapelbakken met een geperforeerde bodem**. De bovenste bak krijgt een deksel met geperforeerde opening.
4. In de onderste van deze bakken start je met een **laag van circa 5 cm versnipperde kleine takken of verkort stro**. Dit voorkomt dat de gaatjes van de box verstopt geraken. Op die laag komt een **hoop compostwormen** met wat materiaal afkomstig uit een werkende compostmassa. Dit kun je via een compostmeester verkrijgen . Info bij IVRO of bij de milieudienst.
5. Daarop komt nu **het vers keukenafval** dat verkleind is tot stukken van max. 5cm. De eerste weken voeden de wormen zicht met het materiaal dat meekwam uit hun vroeger verblijf. Eens het verse materiaal voldoende zacht is, zullen de wormen aan de slag gaan. Je wacht dus best 2-3 weken om nog vers voedsel te geven. Controleer af en toe.

Compost en percolaat

6. Wekelijks zal er wat vocht in de onderste bak beschikbaar zijn, die je aftapt. Aangelengd met water is dit schitterend voedsel voor kamer- en balkonplanten. De verhouding is **10% percolaat en 90% water**.
7. Wanneer **deze bak na enkele weken of maanden vol is**, wordt de tweede geperforeerde stapelbak op het composteren materiaal gezet en wel zo dat hij in de eerste schuift naarmate het materiaal daarin verteert en zakt.
8. Is je onderste bak volledig **compost** geworden en is je tweede bak vol, dan kun je deze compost vermengd met tuinaarde b.v. gebruiken om je bloembakken op te vullen. De lege bak zelf plaats je nu bovenop de werkende bak en zo gaat het verhaal verder.